

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER

EUROPEISKA KOMMISSIONEN: IHÄRDIG ELLER ANPASSNINGSBAR?

Jämförande textanalys av Kommissionens
ställningstaganden angående differentierad
integration

Gustav Sjölund

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2019
Handledare:	Markus Johansson

Abstract

The European Commission is historically seen as a supranational institution that prefers the member states in EU to be unified. The development in the EU has though proceeded towards more differentiation between the member states and they are now less unified. The thesis therefore aims to answer how the Commission reacts to this development. The reaction of the Commission will show what type of institution it is. Either the Commission is an independent institution that does not get affected by a progression that goes against its original goal or it is dependent of the member states and does whatever they want. Neofunctionalism and intergovernmentalism will present the debate that exists about the role of supranational institutions like the Commission. Neofunctionalism explains the happenings in european integration with non state actors giving supranational institutions power. Intergovernmentalism on the other hand say that european integration policy is decided by the member states. These theories will create the analytical tool that will be used to gather in the results.

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2019
Handledare:	Markus Johansson Differentierad integration, Europeisk integration, Neofunktionalism, Intergovernmentalism, Europeiska
Nyckelord:	Kommissionen
Antal ord:	10 845

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställning.....	1
1.2 Disposition.....	2
2. Tidigare forskning.....	3
2.1. Att definiera differentierad integration.....	3
2.2 Tidslinje över differentierad integration.....	5
2.3 Den Europeiska Kommissionens roll.....	7
3. Teori.....	9
3.1 Neofunktionalism.....	9
3.2 Intergovernmentalism.....	12
3.3 Analysschema.....	13
4. Material och metod.....	16
4.1 Material.....	16
4.2 Metod.....	18
5. Resultat.....	22
5.1 Kommissionens vitbok från 1993.....	22
5.2 Kommissionens vitbok från 2005.....	24
5.3 Kommissionens vitbok från 2017.....	26
5.4 Jämförelse av resultatet.....	29
6. Analys och slutsats.....	31
Referenslista.....	35
Bilagor.....	37
Bilaga 1.....	37

Figurförteckning

Tabell 1.....	15
---------------	----

1. Inledning

Den Europeiska Kommissionens syfte är att arbeta för EU:s allmänna bästa. Detta arbete genomförs bl.a genom att Kommissionen lägger fram lagförslag och ser till så att dessa följs av medlemmarna (Nugent & Rhinard, 2016, s. 1200-1201). Genom Kommissionens arbete är tanken att enhetlig integration ska uppnås inom EU, att medlemmarna har samma lagar och att alla är med i EU:s samarbeten (Schimmelfennig & Winzen, 2020, s. 35-36). EU har dock utvecklats mer åt det andra hållet, medlemmarna integreras olika. Detta kallas för differentierad integration och den har växt sig större inom EU med tiden. Att vara med i EU betyder inte samma sak för alla medlemmar. Exempelvis så har inte alla euron som valuta och alla är inte med i Schengensamarbetet (Avbelj, 2013, s. 197). Vissa medlemsstater håller inte med om Kommissionens ursprungliga mål om en enhetlig integration. Det uppstår åsiktsskillnader om hur utvecklingen i EU ska fortsätta mellan vissa medlemsstater och Kommissionen. Eftersom det dock har blivit mer differentiering med tiden inom EU så uppstår frågan om Kommissionen är en pragmatisk institution som följer medlemsstaternas vilja eller om den är en autonom institution med en egen agenda. Det är det vetenskapliga problem som uppsatsen behandlar genom att jämföra kommissionens ståndpunkt i olika frågor från olika tidpunkter för att se om den håller fast vid sin åsikt om enhetlig integration över tid eller om den följer medlemsstaternas vilja och ser differentiering som en väg till utveckling.

1.1 Syfte och frågeställning

Den Europeiska Kommissionen har historiskt setts som en överstatlig institution som ska verka för EU:s allmänna bästa. Enhetlighet är Kommissionens mål och därför har man ofta sagt nej till differentierade lösningar (Avbelj, 2013, s. 201). EU har dock differentierats mer över tid som en tidslinje kommer visa på senare i uppsatsen vilket väcker frågor om Kommissionen som institution. Med enhetlig integration som det ursprungliga målet för Kommissionen blir det därför intressant att undersöka hur de ställer sig till denna utveckling. Har de kvar målet om att integrera alla medlemmar lika eller anpassar de sig efter utvecklingen? Kommissionen besitter en stor uppgift i samarbetet inom EU i form av att

arbete fram lagförslag. Denna undersökning avser till att bidra med synvinklar till debatten om vilken väg Kommissionen kan väntas ta i fortsättningen av den europeiska integrationen.

Frågeställningen som denna uppsats avser att besvara är följande: Är Kommissionen en autonom institution med en egen agenda eller är den en pragmatisk institution som följer medlemsstaternas vilja i fallet av differentierad integration?

1.2 Disposition

I kapitel två kommer begreppet differentierad integration att definieras och utvecklas för att förtydliga vilken del av fenomenet som uppsatsen kommer att fokusera på. En tidslinje kommer etableras i uppsatsen för att visa på att differentierad integration har ökat över tid och ge bakgrund till den vetenskapliga debatten. I det tredje kapitlet så presenteras de två huvudteorierna inom ämnet, neofunktionalism och intergovernmentalism. De två teorierna medför olika synvinklar på vem eller vilka som besitter det största inflytandet över europeisk integration. Efter genomgången av teorierna så presenteras uppsatsens analyschema som används för att tolka resultatet. Kapitel nummer fyra innehåller redovisning och diskussion kring uppsatsens material och metod. För- och nackdelar med materialet tas upp. Valet av metoden motiveras, utmaningar med metoden diskuteras och tillvägagångssätt till utmaningarna beskrivs. I resultatdelen som är det femte kapitlet så presenteras Kommissionens ställningstagande från de tre texter som har granskats för att svara på frågeställningen. I det sjätte och sista kapitlet redogör jag vad svaret har för betydelse för ämnet europeisk integration. Jag diskuterar även hur vidare forskning inom detta område kan tänkas se ut.

2. Tidigare forskning

Den tidigare forskningen som nämns i detta kapitel fokuserar på att förklara vad differentierad integration är, vilka olika typer av differentiering som existerar och hur dessa samspelar. En tidslinje över differentierad integration presenteras för att visa på hur detta fenomen har utvecklats i europeisk integration. I kapitel 2.3 om Kommissionens roll tar uppsatsen upp de olika motsättningar som finns mellan Kommissionen och medlemsstaterna.

2.1. Att definiera differentierad integration

Differentierad integration uppstår när EU:s politik inte integreras enhetligt i alla medlemsländer. Det kan antingen vara att vissa stater väljer att inte vara med i samarbetet eller fördraget helt och hållet eller så kan det vara att vissa har integrerats djupare än andra. (Schimmelfennig & Winzen, 2017, s. 239-240). Kapitlet avser att övergripande definiera vad differentierad integration är och förklara vilken del av detta begrepp som uppsatsen kommer att fokusera på.

Begreppsapparaten på området differentierad integration innehåller många olika synvinklar på integration. Differentiering kan ske både horisontellt och vertikalt enligt Schimmelfennig, Leuffen och Rittberger. Centralisering kan skapa differentiering mellan medlemsstaterna i EU. Makten är olika fördelad mellan de olika institutionerna i EU och mellan de olika medlemmarna. Dessa skillnader i maktfördelning vid olika beslut som tas i EU skapar en differentierad integration (vertikal differentiering). De olika nivåerna i de politiska beslut gör det svårt att få en enhetlig integration. Med horisontell differentiering menas att det som har bestämts i EU inte är enhetligt integrerat bland medlemsländerna. Det skiljer sig åt i hur djupt integrerade olika stater är men även olika områden inom staterna. Horisontell differentiering syftar alltså mer till den territoriella integrationen, att EU:s policyområden inte existerar överallt. För att mäta en horisontell differentiering så kan exempelvis en undersökning av vilka stater som är med och inte i ett specifikt samarbete eller liknande inom EU. Det finns samarbeten inom EU som inte innefattar alla medlemsländer vilket skapar differentiering, EU går vidare med samarbeten även fast alla medlemmar inte är med på det (Schimmelfennig,

Leuffen & Rittberger, 2015, s. 766-767). Det finns också exempel på när EU har utökats men inte fördjupats. Den horisontella integrationen, att fler medlemmar har gått med i EU, har i vissa fall ökat medan den vertikala integrationen, fördjupningen i politikområden, har stannat av. Det är inte nödvändigt att alla är redo för djupare integration och en utökning av medlemmar på samma gång för att samarbetet ska fortsätta (Schweiger & Magone, 2014, s. 260).

Denna uppsats kommer att fokusera på Kommissionens åsikt om horisontell differentiering. Kommissionens mål är inte att uppnå en centralisering av beslutsfattande på EU-nivå som enhetlig vertikal integration innebär. Kommissionen är en del av maktindelningen bland de olika institutionerna inom EU vilket gör det komplicerat att studera hur de ställer sig till en differentiering i den vertikala integrationen. Kommissionens mål är att alla medlemsstater ska integreras enhetligt in i EU:s politik och därför kommer fokuset att ligga på deras åsikt om den horisontella integrationen.

Många empiriska studier har gjorts för att kartlägga differentierad integration och dess utveckling. Ett exempel är Schimmelfennig och Winzen som i sitt verk "Ever Looser Union?: Differentiated European Integration" gör en undersökning av differentierad integration i EU fördrag och lagstiftning. De går igenom fördragen och lagstiftningarna och räknar antalet gånger det skett en horisontell differentiering för att sedan jämföra detta. I analysen av resultatet används teorier om hur differentiering har ökat av exempelvis EU:s utökning och hur differentieringen sprider sig i olika politikområden (Schimmelfennig & Winzen, 2020).

Det tidigare studier analyserar är hur differentierad integration har utvecklats över tid och vad det kan bero på. Det min studie bidrar med till denna diskussion är att analysera hur Kommissionen som motståndare till differentierad integration ändrat eller behållit sin agenda i en tid av utveckling som gått emot deras ursprungliga mål. Neofunktionalismen menar att Kommissionen är självständig och intergovernmentalism menar tvärtom men hur står egentligen Kommissionen till en utveckling som sätter stopp för deras ambitioner om en enhetlig integration? Det är denna problematik som uppsatsen kommer att undersöka och resultatet av undersökningen kommer att förklaras med hjälp av neofunktionalismen och intergovernmentalismen.

2.2 Tidslinje över differentierad integration

Differentiering har länge funnits inom europeisk integration men den har blivit tydligare med tiden. När EU tog sin början genom Romfördraget 1957 hade de få länderna som var del av samarbetet väldigt olika politiska preferenser. Det existerade differentiering men inte genom samarbetet utan på grund av att integrationen inte hade tagit fart ännu. På 1970-talet kom den tyska förbundskanslern Willy Brandt med det första förslaget om att medlemmarna inom EU skulle differentieras för att effektivisera samarbetet. EU hade vid denna tidpunkt för första gången utvidgats i och med Danmarks, Irlands och Storbritanniens inträde i samarbetet. Detta skapade ännu större skillnader i medlemmarnas politiska och ekonomiska förutsättningar vilket i sin tur försvårade beslutsfattandet om hur samarbetet skulle utvecklas.

Brandt kom därför med förslaget om att skapa ett EU som skulle integreras i olika hastigheter. Medlemmar som ville integreras djupare skulle få gå vidare med det medan andra som var mer skeptiska mot integrationen fick ta det i sin egen takt. Det förslaget fick ingen direkt effekt på samarbetet inom EU men det var det första tydliga tecknet på att det blev svårare att få alla medlemmar att integreras enhetligt (Avbelj, 2013, s.195-196).

Differentiering inom europeisk integration tog dock fart på riktigt under 1980-talet. 1985 trädde Schengenavtalet i funktion vilket innebar fri rörlighet mellan ett antal Europeiska länder. Storbritannien och Irland valde att inte delta i detta samarbete och det blev en differentierad integration inom EU då det inte innebar samma sak för alla att vara en medlem i EU. Vid Maastrichtfördraget 1993 skapades de tre pelarna inom EU som delade upp olika politikområden till olika juridiska personer inom samarbetet. Istället för en juridisk person i form av EU så blev det olika institutioner för olika politiska beslut. Det skapade ingen differentiering mellan medlemmarna men en differentiering i den politiska strukturen. Det ledde dock till en debatt inom Europa om det var mer effektivt att dela upp medlemmarna. Den tyska idén var att skapa ett centrum i Europeisk integration format av de som låg längst fram i utvecklingen. De staterna som var mindre utvecklade skulle forma periferin och på så sätt skulle det bli ett mer harmoniserat samarbete där ett centrum strävade mot samma mål och periferin strävar mot sitt mål. Den franska idén var mer inriktad på att dela upp politikområden istället för stater och i den brittiska idén var tanken att staterna själva skulle få välja vart de vill integreras, som att få välja områden från en meny (Avbelj, 2013, s.196-197).

Resultatet av debatten blev formandet av en generalklausul som ingick i Amsterdamfördraget 1997 som betydde att stater som hade möjlighet och viljan att fördjupa samarbetet fick chansen att göra det. De mest inflytelserika medlemmarna i EU (Tyskland och Frankrike) fick igenom sin vilja och menade att detta skulle föra den europeiska integrationsprocessen framåt. De länder som inte kunde ansluta i fördjupningen vid tillfället skulle få möjligheten senare. Det sågs som lösningen på de situationer när integrationen inom Europa hade stannat p.g.a för stora politiska skillnader. (Ehlermann, 1998, s.250).

När Berlinmuren föll så blev en östlig utvidgning av EU möjlig. Flera stater blev självständiga och kunde nu gå med i EU. Det sågs som positivt av EU eftersom det var en möjlighet att förena de östliga delarna av Europa med stora delar av kontinenten. Den östliga utvidgningen som påbörjades 2004 har enligt Schweiger och Magone skapat ett klimat inom EU där medlemmarna är för långt ifrån varandra på flera olika plan (Schweiger & Magone, 2014, s.259-260). 2004 tillkom många nya medlemmar vilket skapade en uppdelning mellan gamla och nya medlemmar. För de nya medlemmarna blev det många utmaningar i och med att de äldre medlemmarna i EU hade andra förutsättningar och andra politiska preferenser. Det gör att det blir svårt för EU att utvecklas i samma riktning lika snabbt. De nyare medlemmarna har i vissa fall inte fått delta i specifika samarbetsområden eftersom de inte är lika välutvecklade. Att vissa länder inte kan delta alls eller till samma grad som andra länder kan öka differentieringen (Schimmelfennig & Winzen, 2017, s.240). EU:s framtida vision med Europa var här inte den samma som invånarnas menar Schweiger och Magone. En växande EU-skepticism inom Storbritannien, Frankrike och Nederländerna kan vara en anledning till att dessa länder valde att inte skriva under avtalet som skulle skapa en Europeisk konstitution 2005. De östeuropeiska länderna som anslöt sig till EU 2004 och 2007 fick heller inte lika mycket stöd i början av deras medlemskap som tidigare medlemmar hade fått till följd av EU-skepticismen. Enligt Schweiger och Magone visade detta på att det fanns stora skillnader i åsikterna om hur Europas framtid skulle se ut mellan EU och medborgarna i EU och därför fick de nya medlemmarna acceptera mindre stöd än vad tidigare medlemmar hade fått när de gick med i samarbetet. EU hade visionen om att fortsätta ena de europeiska länderna men det visade sig svårare med tiden (Schweiger & Magone, 2014, s. 260).

Efter skapandet av den ekonomiska monetära unionen 2002 så har en tydlig uppdelning bland medlemsstaterna skett ur den finanspolitiska synvinkeln. Kärnan för att driva den finanspolitiska integrationen inom EU är de länder som har antagit euron som sin valuta. Utanför kärnan så finns semiperiferin som utgörs av de länder som är med i Europluspakten som skapades 2011. Pakten är i nära samarbete med euroområdet och arbetar för att garantera områdets stabilitet. I den yttre periferin finns de länder som har svag koppling till den monetära unionen och inte gått med i några större finanspolitiska samarbeten. Denna uppdelning har lett till mer differentierad integration med tiden. Euroområdet fortsätter med sitt samarbete, Europluspakten med sitt medan länderna i periferin blir lämnade bakom (Schweiger & Magone, 2014, s. 261).

2.3 Den Europeiska Kommissionens roll

Utifrån tidslinjen ovan över europeisk integration kan det se ut som att det enbart är medlemsstaterna som bestämmer vilken riktning integrationen ska ta. Överstatliga institutioner som Kommissionen spelar dock en stor roll när det kommer till den europeiska integrationen. Kommissionen har auktoriteten att bestämma vad den ska arbeta emot och det är oftast en djupare och enhetlig integration inom EU. Kommissionen arbetar för att utföra de uppdrag de fått av fördragen och medlemsstaterna har ingen direkt och effektiv väg att begränsa institutionen. Kommissionen skapar exempelvis arbets- och diskussionsgrupper som består av icke-statliga aktörer för att få igenom sina lagförslag. Vid flertalet gånger så har Kommissionen lyckats få fram lagar som i annat fall inte hade skapats av medlemsstaterna på egen hand. P.g.a detta blir Kommissionen en viktig del i utvecklingen av den europeiska integrationen och en form av motvikt mot differentierad integration (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s.5-6).

Frank Schimmelfennig och Thomas Winzen menar att tre krav måste uppfyllas för att medlemsstater ska kunna uppnå enhetlig integration. Staterna måste ha liknande mål, de måste vara lika beroende av varandra och de måste ha liknande kapacitet att kunna hjälpa varandra. Om alla tre kraven uppfylls i ett samarbete är det troligt att samarbetet leder till enhetlig integration. Med ökande skillnader i kapacitet och mål bland medlemmarna blir det svårare för dessa tre krav att uppfyllas. Det är allt vanligare att medlemmarna möjligtvis har

samma mål men olika möjligheter med att hjälpa till att nå målet. Det är då differentierad integration blir användbar, några stater kan integreras djupare medan andra får vänta. Schimmelfennig och Winzen menar att differentierad integration är mer önskvärd av medlemmar då detta kommer närmre deras ursprungliga preferenser än vad enhetlig integration kan göra (Schimmelfennig & Winzen, 2020, s. 24-25).

Om staterna själva fick bestämma över den europeiska integrationens utveckling skulle differentierad integration vara det första valet. Kommissionen och andra överstatliga institutioner inom EU är dock som nämnt motståndare till differentierad integration och förespråkar istället enhetlig utveckling. Schimmelfennig och Winzen förklarar motståndet med att differentierad integration försvårar arbetet för institutionerna. Differentierad integration skapar många olika grupper som arbetar åt olika håll. Kommissionen får det svårt att ha lika stort inflytande över alla grupper till skillnad mot om EU skulle fungera som en enhetlig pakt. När många medlemmar jobbar för att uppnå olika saker förminskar det Kommissionens suveränitet och man måste anpassa sig för att få EU att utvecklas. Därför är Kommissionen en motståndare till differentierad integration och en förespråkare av enhetlig integration (Schimmelfennig & Winzen, 2020, s. 35-36).

3. Teori

Neofunktionalismen och intergovernmentalismen ger två olika perspektiv på hur den Europeiska integrationen drivs framåt. Teorierna ger också mer djup till diskussionen om hur självständig Kommissionen är vilket gör dem väldigt relevanta för denna uppsatsens syfte. Sedan presenteras ett analyschema efter teoriernas olika uppfattningar om Kommissionens roll för att tydliggöra hur frågeställningen kommer besvaras.

3.1 Neofunktionalism

Neofunktionalismen utvecklades av Ernst B Haas på 1950-talet och avser att förklara förflyttningen av makt från nationella regeringar till EU:s överstatliga institutioner och var en populär integrationsteori i början. Teorin förkastades dock under flera år eftersom Luxemburgkompromissen visade att medlemsstaterna inte alls bara gav upp sin makt till EU. Luxemburgkompromissen syftar på händelsen när Frankrikes dåvarande president Charles de Gaulle valde att inte fortsätta delta i EU:s arbete. Detta gjordes som protest mot att Frankrike inte fick en vetorätt i beslut som berörde deras suveränitet. De Gaulle var en nationalist och kritisk till att göra EU institutionerna ännu starkare och deltog inte i samarbete med EU tills Frankrike fick sin vetorätt vilket dem slutligen fick 1966. Vid slutet av 1980-talet fick dock neofunktionalismen liv igen genom skapandet av den inre marknaden. Den inre marknaden som innebär att varor och tjänster får röra sig fritt inom EU och ett antal andra länder resulterade i färre nationella begränsningar och mer regleringar på EU-nivå (Leustean, 2009, s. 167-169).

Haas teori går ut på tre steg som leder till att makt förflyttas från nationella regeringar till EU. Första steget är transnationell verksamhet, exempelvis ett internationellt företag, som exponerar möjligheter för att effektivisera denna typ av verksamhet. Det kan vara nationella begränsningar eller lagar som sätter stopp för ökad effektivisering. Nästa steg enligt Haas är att den Europeiska "eliten" som syftar på olika icke-statliga aktörer, tjänstemän, branschföreningar o.s.v söker sig till regionala lösningar för att effektivisera de internationella företagen. EU blir då det tredje och sista steget och den institution som stiftar lagar för att lösa

dessa problem. Haas menar att den största anledningen till att överstatliga institutioner får mer makt är att denna trestegsmodell ofta resulterar i en spillovereffekt. EU-lagstiftningarna som öppnar upp den Europeiska marknaden gör det möjligt för de transnationella verksamheterna att expandera vilket i sin tur leder till ökad förfrågan av EU-lagstiftning. Det ena leder till det andra och därav namnet spillover (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 2-3).

En uppdaterad version av neofunktionalism har skapats av Wayne Sandholtz och Alec Stone Sweet. Den uppdaterade teori består också av tre delar. Första delen är icke-statliga transnationella aktörer som har behov av lagar och regler på EU-nivå genom att agera internationellt. Det kan röra sig om allt möjligt från att sälja varor och tjänster till att sprida idéer, när detta sker transnationellt så behövs det en standard som täcker området och det är där som EU kommer in i bilden. Spillovereffekten är viktig i denna teori också, expansion av regler på EU-nivå skapar fler möjligheter för transnationella aktörer vilket leder till påtryckningar om mer bestämmelser från överstatliga institutioner. Det kan leda till att vissa politiska områden når djupare integration än andra eftersom det beror på i vilka sektorer det finns flest transnationella aktörer och var det sker flest transaktioner. (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 3-5).

Sandholtz och Stone Sweet menar att dessa transnationella aktörer kan gå förbi de nationella regeringarna och aktivera EU:s överstatliga institutioner som bl.a Kommissionen för att föreslå de lagförändringar de vill uppnå. Överstatliga institutioner är således den andra delen av Sandholtz och Stone Sweets teori eftersom det är de som skapar lagförändringarna. Kommissionen är enligt neofunktionalismen självständig och arbetar utifrån de etablerade EU-fördragen. Utifrån dessa har den fått makten att styra över medlemsstaterna och kan på så sätt genomföra sin agenda om djupare integration. Kommissionen är inte heller styrd av preferenserna från de transnationella aktörerna. Den kan tillsätta arbetsgrupper som arbetar med att skapa lagförslag utifrån hur Kommissionen vill att den europeiska integrationen ska fortsätta (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 5-6).

Den tredje och sista delen av denna teori är institutionalism, detta skapar enligt Sandholtz och Stone Sweet en väldigt intressant dynamik till Europeisk integration. När överstatliga

institutioner skapar lagar så blir det en ny aspekt av institutionalism som är systemet där lagar och regler appliceras och tolkas. Kommissionen kan inte veta exakt hur deras nya lag kommer att placeras in i systemet av institutionalism. Alla som är en del av EU-systemet måste följa de nya lagarna men kan vid tillfällen nå lagens gräns och det är då en modifiering av lagen sker. Ett nytt regelverk på EU-nivå får aktörerna att ändra sitt beteende för att följa reglerna. Det ändrade beteende kan leda till olika effekter som kan kräva nya lagar som skaparna själva möjligtvis inte ens kunde förutse (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 7).

Neofunktionalismen menar att Kommissionen är en självständig aktör som driver på mot djupare integrationen med sitt arbete. Transnationella aktörer möjliggör Kommissionen att kunna jobba mot detta mål med hjälp av spillover som skapar efterfrågan av regler på EU-nivå. Teorin pekar på att Kommissionen kommer behålla sin ståndpunkt om att försöka integrera medlemmarna i EU enhetligt. Kommissionen har genom åren arbetat för mer integration även om de mest inflytelserika nationerna har varit motståndare till detta. Neofunktionalismen avser att förklara hur Kommissionen kan ses som en autonom institution. Syftet med uppsatsen är att undersöka om Kommissionen är en autonom eller pragmatisk institution vilket gör att teorin passar bra att applicera på min frågeställning.

Fördraget om Europeiska unionen säger i artikel 17 paragraf 1 att Kommissionens uppdrag är att förespråka unionens allmänna intresse och ta lämpliga initiativ för att leda unionen dit. Enligt Nugent och Rhinard tillåter paragrafen Kommissionen att bestämma deras agenda lite hur den vill. Om Kommissionens agenda godkänns av Europeiska rådet får den makten att själva gå vidare med agendan och utveckla hur den ska appliceras. På detta sätt har Kommissionen enligt Nugent och Rhinard fått stort inflytande på den Europeiska integrationen. Godkännande av Europeiska rådet har skapat möjligheten för Kommissionen att arbeta självständigt med att forma institutionens politik om bl.a europeisk integration (Nugent & Rhinard, 2016, s. 1200-1201). Det betyder dock att Kommissionen är beroende av Europeiska rådet för att kunna gå vidare med sitt arbete och senare kunna forma det självständigt. Om resultatet leder till att Kommissionen trycker på enhetlig integration i områden som godkänns av Europeiska rådet kan denna teori vara en förklaring till den utvecklingen.

3.2 Intergovernmentalism

Intergovernmentalismen är teorin som ställer sig mot neofunktionalismen och menar att medlemsstaterna är de viktigaste aktörerna inom europeisk integration. Stanley Hoffman var en tidig intergovernmentalist och pekade på att medlemmarna inte alls följde en rak integrationsväg som innebar att förflytta mer makt till överstatligheten i form av bl.a Kommissionen. Det starkaste exemplet är som nämnts tidigare när de Gaulle lämnade en tom stol i EU-samarbetet. Intergovernmentalismen menar att om neofunktionalismen ska fungera så måste de nationella regeringarna tillåta eller inte märka att deras rätt till beslutsfattande försvinner till EU. Istället för att komma till ett sådant scenario så skapades exempelvis Europeiska rådet 1974 där stats- och regeringscheferna samlas för att diskutera EU:s utveckling och hur samarbetet ska fortsätta. Rådet minskade Kommissionens inflytande och gav mer makt till medlemsstaterna (Pollack, 2012, s. 7-8).

Tidiga intergovernmentalisternas teori var att medlemsstaterna ville ta tillbaka kontroll och på så sätt bromsa integrationsprojektet. När Europeisk integration senare kom till liv i form av den inre marknaden trodde många att neofunktionalismen var den ledande integrationsteorin eftersom den kunde förklara utvecklingen med att överstatligheten fortfarande var den starkaste aktören. Andrew Moravcsik som skapade den liberala intergovernmentalistiska (LI) teorin förklarade skapandet av den inre marknaden som de nationella regeringarnas val. I Moravcsiks LI så bestäms ett lands politiska och ekonomiska preferenser inhemskt och är inte påverkat av medverkan i EU. Dessa preferenser skiljer sig självfallet åt från medlemsland till medlemsland eftersom de är i olika situationer, detta är det liberala steget i Moravcsiks modell. Nästa steg är att medlemmarna tar med sig preferenserna till EU när de ska förhandla och i förhandlingarna menar Moravcsik att överstatliga institutioner har lite att säga till om. Det är länderna som bestämmer hur man ska enas över varandras olika preferenser för att nå ett samarbete vilket gör detta till det intergovernmentala steget. I sista steget så besitter medlemsstaterna också makten att välja vilken eller vilka EU-institutioner som ska få uppdraget att kontrollera att det medlemsstaterna kommer fram till följs av alla. Detta görs för att visa att medlemmarna tillsammans med EU:s institutioner är med i ett samarbete och för

att vissa stater annars skulle kunna ta tillbaka det man gemensamt har kommit överens om (Pollack, 2012, s. 8-9).

Intergovernmentalistisk teori menar att medlemsstaterna bestämmer över Kommissionen och att Kommissionen måste följa vad medlemsstaterna vill. Utvecklingen av den Europeiska integrationen kan förklaras med att det är vad medlemsstaterna vill. Teorin pekar åt att Kommissionen kommer följa utvecklingen i europeisk integration och släppa på sin agenda om enhetlig integration. Medlemsstaterna vill hitta differentierade lösningar eftersom enhetligt samarbete har blivit för komplicerat. Enligt intergovernmentalism reagerar Kommissionen efter medlemsstaternas önskemål vilket gör att den måste förändra sin agenda och på så sätt blir den en pragmatisk institution.

Bickerton, Hodson och Puetter som har konstruerat en ny intergovernmentalism menar dock att Kommissionen inte bara följer medlemmarnas vilja utan att den själv har valt differentierad integration även fast det inte är dess ursprungliga mål. Författarna fortsätter med att Kommissionen inte har gjort några stora ansträngningar för en enhetlig integration sen Maastrichtfördraget 1992. Enligt deras teori har medlemsstaterna tagit kontrollen över integrationens utveckling och Kommissionen har blivit tvingad att anpassa sig. När tillfälle att genomföra sin politik ges tar Kommissionen den men när det är tungt att få igenom ett förslag som det ofta blir med enhetlig integration, lägger sig Kommissionen platt menar Bickerton, Hodson och Puetter. De menar att det har skett ett skifte och att Kommissionen nu sympatiserar med det intergovernmentalistiska tankesättet. En av förklaringarna till detta enligt författarna är att Kommissionens presidenter på senare tid ofta har kommit från arbete i det Europeiska rådet vilket är en stark intergovernmentalistisk institution. De tar med sig tankesättet från rådet till Kommissionen vilket influerar institutionens agenda och får den att lätta på trycket om enhetlig integration (Bickerton, Hodson & Puetter, 2015, s. 712-713). Om det visar sig i resultatet i uppsatsen att Kommissionen själva tar initiativ till differentierad integration kan denna teori vara en förklaring till den ändringen i politiska riktlinjer hos Kommissionen.

3.3 Analysschema

Neofunktionalismen argumenterar för att Kommissionen är självständig och kommer att behålla sin agenda om enhetlig integration medan intergovernmentalismen menar att Kommissionen kommer anpassa sig till medlemsstaternas vilja och bli mer öppen för differentierade lösningar. Även fast differentierad integration har ökat så menar neofunktionalismen att Kommissionen fortfarande är självständig och lyckas driva igenom sin politik. Om denna teori ska stämma överens med verkligheten ska alltså Kommissionen fortsätta trycka på för ett EU som integreras lika även fast antalet medlemmar har ökat och skillnader i politiska preferenser blir större. Eftersom intergovernmentalism menar att medlemsstaterna har mest makt så borde Kommissionen acceptera differentiering mer med tiden eftersom medlemsstaterna vill uppnå detta mer nu än någonsin. Förr var det enklare för de nationella regeringarna att komma överens men nu ser de differentiering som den effektivaste lösningen. Det kommer vara huvudpunkten av analysen i uppsatsen, att undersöka om Kommissionen håller fast vid det ursprungliga målet om enhetlig integration vilket skulle visa på att det är en självständig institution eller byter den agenda och blir mer accepterande av differentierade lösningar vilket skulle visa på att den är en pragmatisk institution som följer medlemsstaternas vilja.

Det kommer också analyseras om Kommissionen ser möjligheter eller risker med differentierad integration. Neofunktionalismen menar att differentierad integration försvårar Kommissionens arbete. Att EU går framåt i olika hastigheter skapar problem för Kommissionen att integrera deras politik enhetligt enligt Schimmelfennig och Winzen. Det gör att enligt neofunktionalismen ser Kommissionen risker med en differentierad utveckling eftersom det minskar deras inflytande (Schimmelfennig & Winzen, 2020, s. 35-36).

Intergovernmentalismen pekar dock på att Kommissionen har anpassat sig till medlemsstaterna över tid och kan därför bara genomföra sin politik när möjligheten ges. Det gör att Kommissionen kan se möjligheter med differentierad integration eftersom det kan skapa situationer där Kommissionens politik i vissa områden kan införas. Exempelvis om möjligheten att djupare integrera det ekonomiska samarbetet ges så kan Kommissionen mycket väl acceptera det eftersom det i alla fall ger den möjligheten att djupare integrera EU i ett område istället för att hela samarbetet stannar av (Bickerton, Hudson & Puetter, 2015, s. 712-713). Detta kommer alltså bli en ytterligare del av analysen. Om Kommissionen ser risker med differentierad integration så stämmer det överens med neofunktionalismens teori

om Kommissionens roll men om Kommissionen istället ser möjligheter med differentierad integration så är det intergovernmentalismen som har rätt angående Kommissionens roll.

I analyschemat nedan tydliggörs det hur dessa motsättningar mellan integrationsteorierna kommer att forma min analys. På detta sätt blir det enkelt att följa min analys och att se vilket möjligt ställningstagande av Kommissionen som ger stöd åt vilken teori.

Tabell 1

Möjliga ställningstaganden av Kommissionen	Neofunktionalism	Intergovernmentalism
Förespråkar enhetlig integration	Stöd för teorin	Inte stöd för teorin
Accepterar differentierad integration	Inte stöd för teorin	Stöd för teorin
Ser risker med differentierad integration	Stöd för teorin	Inte stöd för teorin
Ser möjligheter med differentierad integration	Inte stöd för teorin	Stöd för teorin

Om Kommissionen följer neofunktionalistisk teori rakt igenom min analys så blir svaret på min frågeställning att den är en autonom institution. Om Kommissionen förespråkar enhetlig integration och enbart ser risker med differentierad integration så är den enligt denna vetenskapliga debatt självständig. Om Kommissionen däremot accepterar differentierad integration och ser olika möjligheter med den processen så blir svaret på frågan att den är en pragmatisk institution och inte är självständig utan gör som medlemsstaterna vill.

4. Material och metod

I detta kapitel kommer det valda materialet och den valda metoden för att besvara uppsatsens frågeställning presenteras och diskuteras.

4.1 Material

Den europeiska Kommissionens grönböcker är de dokument där Kommissionen listar alla de möjliga vägar de ser till att lösa ett problem, i dessa texter tar inte Kommissionen någon egen ställning. Istället är meningen med grönböckerna att de ska efterföljas av medborgarnas åsikter på de möjliga lösningarna till det berörda problemet. Kommissionen har folkets åsikter i åtanke när man sedan skriver en vitbok som blir en uppföljning till grönboken. I vitboken preciseras Kommissionens ståndpunkt på hur problemet ska lösas. Det är därför vitböcker är ett bra materialval för min studie, det är Kommissionens ståndpunkt och idéer som presenteras i dessa texter. Vitboken blir början på arbetet mot att skapa nya lagar i EU. Kommissionens vitböcker har över åren haft stor betydelse för utformningen av EU:s politiska satsningar (Dreyfus & Patt, 2011, s.853).

För att undersöka denna frågeställning som ställs i uppsatsen utförs textanalyser på vitböcker från Kommissionen som handlar om deras framtidsutsikter från olika tidpunkter. Anledningen till att materialet är fokuserat på texter som har en framtidsaspekt är för att Kommissionen här nämner sin syn på hur den vill att EU ska utvecklas vilket är just det uppsatsen vill studera för att kunna svara på frågeställningen. Vitböcker från Kommissionen är som tidigare nämnts texter där lagförslag från Kommissionen presenteras för de andra institutionerna i EU. Materialet kommer bestå av tre olika vitböcker från tre olika tidpunkter utgivna av Kommissionen där framtidssyner presenteras antingen för EU som helhet eller för politikområden i EU. Alla vitböcker från Kommissionen är inte fokuserade på framtidssyner, vissa kan vara mer beskrivande av problem som Kommissionen vill ta upp och ha mer direkta lösningar på. Differentierad integration är ofta långsiktigt, det minskar eller ökar med tid och därför blir det mer intressant att analysera olika framtidsperspektiv från olika tidpunkter.

Den tidigare forskningen som har presenterats i denna uppsats visar på att Kommissionen vill verka enhetligt men att detta blir svårare med ökande heterogenitet. Jag jämför därför vitböcker från 1993, 2005 och 2017 eftersom det finns skillnader i heterogeniteten inom EU mellan dessa tider. 1993 så var det färre medlemmar i EU än både 2005 och 2017 vilket gör det enklare för Kommissionen att verka enhetligt då, medlemmarnas förutsättningar var jämnare och man behövde inte ta hänsyn till lika många åsikter som idag vilket gör det enklare att integrera alla som är med lika mycket. Vitboken från 2005 skrevs ungefär ett år efter att den största utvidgningen i EU hade skett. 10 länder gick med vilket gör det intressant att studera Kommissionens framtidsvision just då. Möjligtvis har Kommissionen blivit mer öppen för differentiering vid denna tidpunkt eftersom det har tillkommit fler medlemmar med andra förutsättningar vilket försvårar integrationen. Idén om differentierad integration har möjligtvis växt ännu mer till 2017 eftersom man har märkt hur ofta man hamnar i ett dödläge och inte kommer någonstans om man ska integrera alla medlemmar lika mycket och lika snabbt. Eller så motbevisas den tidigare forskningen i denna uppsats genom att Kommissionen rakt igenom bara ser att EU ska verka enhetligt.

Den första vitboken är från 1993 och handlar om EU:s utmaningar och möjliga vägar framåt när det kommer till att göra EU mer konkurrenskraftigt. Här diskuterar Kommissionen den europeiska arbetsmarknaden ingående och talar om hur man kan utveckla den. Kommissionen förklarar att orsaken till att vitboken skrivs är ökad arbetslöshet och fortsätter med att berätta om problemen och hur dessa har uppstått. (Europeiska Kommissionen, 1993). Den andra vitboken skrevs 2005 och handlar om Kommissionens politiska mål med finansiella tjänster mellan 2005 och 2010. Kommissionen presenterar sina idéer för hur den finansiella marknaden i Europa kan utvecklas och hur arbetet kan gå vidare med den inre marknaden för tidsperioden (Europeiska Kommissionen, 2005). Den tredje och sista vitboken som kommer att analyseras i denna uppsats är Kommissionens vitbok om EU:s framtid som handlar om hur samarbetet kan fortsätta in i framtiden och den gavs ut 2017. De två tidigare vitböckerna handlar om mer specifika områden medan vitboken om EU:s framtid handlar om övergripande idéer för hur EU kan utvecklas. Kommissionen skriver i vitboken om vilka problem som EU ställs inför och presenterar sedan fem vägar för att lösa problemen (Europeiska Kommissionen, 2017).

Valet av att studera vitböcker var enkelt eftersom det är exakt den typ av material studien avser att undersöka. Det är förstahandskällor från Kommissionen där den presenterar sin syn på hur EU kan utvecklas inom vissa områden eller som helhet. Problemet med det valda materialet är att texterna berör olika saker. Det perfekta materialet att undersöka för att besvara denna frågeställning hade förmodligen varit om Kommissionen i alla texter hade redovisat möjliga vägar för EU att gå vidare med sitt samarbete i framtiden precis som den gör i den sista vitboken från 2017 men det finns inte. Den första vitboken från 1993 är relativt generell, ämnet EU:s konkurrenskraft innebär väldigt många olika komponenter. Den andra vitboken från 2005 är mer specifik. Framtidssynen finns där men finansiella tjänster är ett mindre område jämfört med de breda områdena som de andra vitböckerna täcker.

Kommissionen presenterar dock förslag på hur den inre marknaden kan utvecklas mellan 2005 och 2010. Den inre marknaden är en stor del i debatten om europeisk integration och ämnet finns med i de två andra vitböckerna. Det skapar en möjlighet till jämförelse mellan Kommissionens ställningstagande om detta specifika samarbete över tid. Trots materialets brister passar det fortfarande bra för att besvara uppsatsens frågeställning. Den första vitboken från 1993 berör många olika områden och Kommissionen presenterar förslag om hur EU borde utvecklas inom dessa områden vilket är användbart för denna studie. Den andra vitboken från 2005 berör också hur EU kan bli mer konkurrenskraftigt och som nämnt hur den inre marknaden borde utvecklas vilket gör att den blir bra att jämföra främst med den första vitboken men också med vitboken från 2017. Den vitboken berör också hur arbetet med den inre marknaden kan gå vidare. Alla tre vitböcker berör alltså till viss del samma områden och i alla tre texter går det att utläsa en generell ståndpunkt från Kommissionen angående hur institutionen vill att den europeiska integrationen ska fortsätta.

4.2 Metod

Neofunktionalismen pekar som nämnt åt att Kommissionen är självständig medan intergovernmentalismen säger tvärtom men hur agerar egentligen Kommissionen? Fortsätter den med sin ursprungliga agenda eller väljer Kommissionen den pragmatiska vägen och accepterar att medlemsstaterna bestämmer hur europeisk integration utvecklas? Det är frågeställningen som denna kvalitativa textanalysen avser att svara på. Det som mer precist kommer att genomföras är en systematiserande undersökning för att klargöra tankestrukturen

hos Kommissionen i denna fråga. Det denna typ av undersökning syftar till är att ta fram det viktigaste ur texter för att se hur en aktör ser på en specifik sak (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2003, s. 234). Med Kommissionens tankestruktur menas dess syn på differentierad integration. Tankestrukturen kommer klargöras i alla tre vitböcker för att se hur den har utvecklats. Har tankestrukturen varit enhetlig integration från början och har den stannat så över tid eller har den förändrats?

Det valda materialet handlar inte bara om Kommissionens syn på differentierad integration vilket gör att en kvalitativ textanalys måste användas istället för en kvantitativ. Det är de möjliga ställningstaganden från Kommissionen som listas i tabell 1 som jag vill analysera i texterna. Kvalitativ textanalys används när specifika delar av en text är det som behövs undersökas för att kunna svara på frågan och därför lämpar sig metoden väl till mitt syfte. Om alla delar av texterna skulle tas med skulle stora delar av analysen bli irrelevant i sökandet på svaret till uppsatsens frågeställning (Esaiasson, et al, 2003, s. 233).

Ett problem med metoden är tolkningen av resultatet. Det finns ingen exakt bestämmelse över vad som är ett av de fyra möjliga ställningstaganden från tabell 1. Därför måste tolkning av resultatet ske för att kunna avgöra när Kommissionens utlåtande ger stöd åt neofunktionalismen och när det ger stöd åt intergovernmentalismen. Här skulle en kvantitativ textanalys utesluta detta problem genom att tydligt definiera vad som är vad och sedan räkna antalet gånger som Kommissionen gör något av de fyra ställningstaganden (Bergström & Boréus, 2012, s.30). Problemet med det som teoridelen i uppsatsen visar på är att denna analys är väldigt komplex. Exempelvis om Kommissionen driver på att eliminera fler nationella regler som begränsar den inre marknaden så kan detta ge stöd åt båda teorier. Neofunktionalism påstår att en sådan aktion visar på att Kommissionen använder den makt den har fått av fördragen samt att spillovereffekten gör att mer regleringar på EU-nivå behövs för att effektivisera transnationella verksamheter (Sandholtz & Stone Sweet, 2012 s. 3-6). Intergovernmentalismen skulle däremot peka på att Kommissionen agerar så eftersom den fått makten av medlemsstaterna. En djupare integrerad inre marknad kommer endast upp på Kommissionens agenda eftersom det är något som medlemsstaterna vill (Pollack, 2012, s. 8-9). Genom exemplet går det att se varför det behövs just en kvalitativ textanalys för att

besvara denna fråga. Tolkningen av resultatet blir viktig då ett ställningstagande kan betyda olika saker utifrån de två teorierna.

Eftersom syftet med denna studie är att undersöka om Kommissionen är självständig eller inte i fallet av differentierad integration så har studien en god begreppsvaliditet. Det som menas med en god begreppsvaliditet är att jag i uppsatsen undersöker vad jag påstår att jag undersöker (Esaiasson, et al, 2003, s. 67-68). Det som jag påstår att jag undersöker i uppsatsen är om Kommissionen är självständig eller inte i fallet av differentierad integration. Enhetlig integration är Kommissionens mål och differentierad integration är den lösning som medlemsstaterna vill ha. För att få svar på uppsatsens frågeställning är det därför bäst att analysera Kommissionens tankestruktur kring differentierad integration för att se om den är självständig, på så vis får denna studie en god begreppsvaliditet. Reliabiliteten hos denna uppsats är dock inte garanterad på samma sätt. Med hög reliabilitet menas att mätinstrumentet, som i detta fall är tabell 1, används med noggrannhet och appliceras på samma sätt genom hela analysen (Esaiasson, et al, 2003, s. 67-68). Som jag nämner i stycket ovan kan det uppstå komplexa situationer när resultatet som samlats in från materialet med hjälp av tabellen ska tolkas. Här gäller det att vara väldigt noggrann med att bedöma vad som innebär vilket ställningstagande. Problemet kommer att hanteras bl.a genom att ofta citera Kommissionen i resultatet vilket gör det enklare att följa min analys när det redovisas exakt vad som tolkas. Hur och varför jag tolkar Kommissionens ställningstaganden som jag gör kommer att tydligt redovisas genom argumentation. Det leder till att läsaren kan följa hur jag har tänkt i min analys och därefter dra egna slutsatser om hur rimligt mitt resultat är.

Eftersom analysen i uppsatsen jämför Kommissionens ställningstaganden till differentierad integration över tid är det viktigt att analysen har variation i förklaringen. Differentierad integration har tagit större plats i den europeiska integrationen. Det gör att analysen måste innefatta olika delar av utvecklingen för att kunna jämföra Kommissionens åsikt från tider med mindre differentierad integration med nutiden där differentiering är vanlig, därav valet av vitböcker från olika tidpunkter. Enheterna i analysen, som i detta fall är vitböckerna, måste vara homogena för att analysen ska kunna resultera i trovärdiga slutsatser. Enheterna i uppsatsen är alla vitböcker skrivna av Kommissionen som rör samma områden vilket innebär homogena analysenheter (Esaiasson, et al, 2003, s. 100-101).

Strukturen i analysen kommer vara att jag går igenom de tre texterna systematiskt och lyfter fram de delar i texterna när Kommissionen tar något av de fyra ställningstaganden från tabell 1. Först redovisas resultatet från vitboken om hur EU kan göras mer konkurrenskraftigt från 1993. Sedan resultatet från vitboken om Kommissionens mål med finansiella tjänster mellan 2005 och 2010 från 2005. Sist resultatet från vitboken om Kommissionens förslag om hur EU ska gå vidare med sitt arbete i helhet från 2017. Efter att resultatet från alla tre texter har redovisats så kommer en jämförelse att ske för att se hur Kommissionens tankestruktur kring ämnet differentierad integration har sett ut över detta tidsspänn.

5. Resultat

Frågeställningen i uppsatsen är följande: Är Kommissionen en autonom institution med en egen agenda eller är den en pragmatisk institution som följer medlemsstaternas vilja i fallet av differentierad integration? I denna del av uppsatsen så kommer frågeställningen besvaras. Resultatredovisningen kommer att utgå ifrån tabell 1. I resultatet lyfter jag fram de delar där jag anser att Kommissionen tar något av de fyra ställningstagandena. Om Kommissionen genom hela materialet förespråkar enhetlig integration och endast ser risker med differentierad integration är den en autonom institution. Om Kommissionen däremot accepterar differentierad integration och ser många möjligheter med denna process är den en pragmatisk institution. Om resultatet blir delat mellan alla fyra ställningstaganden blir det väldigt viktigt att analysera och tolka för att kunna besvara frågan.

5.1 Kommissionens vitbok från 1993

Vitboken handlar om hur EU kan bli mer konkurrenskraftigt i framtiden och den publicerades 1993. Den skrevs innan många stora händelser i utvecklingen av den differentierade integration inom Europa. 1997 formades generalklausulen som tillåter medlemmar med kapacitet och vilja till att integreras djupare gå vidare med olika samarbeten i en snabbare hastighet än de andra medlemmarna. Den skrevs också innan den stora östliga utvidgningen 2004 vilket skapade större skillnader mellan medlemmarna i ekonomiska och politiska preferenser. Därför är det störst chans att Kommissionen förespråkar enhetlig integration i denna vitbok eftersom idén var mer realistisk under tiden jämfört med de två andra vitböckerna.

Kommissionen inleder vitboken med att trycka på hur viktigt det är att bygga ett enat Europa för att kunna skapa mer jobb och starkare Europeisk ekonomi. Ett Europa där det inte finns några hinder för samarbete mellan länderna är ett Europa som kommer att se framgång menar Kommissionen (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 3). Det är en tydlig förespråkning av enhetlig integration från Kommissionens sida. Institutionen trycker på hur viktigt det är att alla medlemmar tar bort nationella hinder och istället samarbetar tillsammans för att kunna

växa till en stark och gemensam ekonomi. Kommissionen uttrycker detta genom att skriva ”This major challenge confronts us all. That is why we are arguing, first and foremost, the need to press on with building a unified Europe which will increase our strength through cooperation and through the benefits of a large area without frontiers of any kind“ (Europeiska Kommissionen, 1993, s.3). Det tolkar jag som en väldigt stark pådrivning till att alla medlemmar ska integreras enhetligt för att göra Europa mer konkurrenskraftigt.

Ett samarbetsförslag som Kommissionen presenterar i denna vitbok för att nå målet om ett enat Europa är en transeuropeisk infrastruktur. Kommissionens plan med denna infrastruktur är att eliminera möjliga hinder som stoppar effektivisering av sektorer som exempelvis transport och teknologi. Den inre marknaden togs inte vara på till fullo enligt Kommissionen och lösningen på det var att få medlemsstaterna att öppna upp gränserna mot varandra. Kommissionen uttrycker vad en transeuropeisk infrastruktur kan leda till, “This is also a key factor in competitiveness, minimizing costs to businesses and private individuals, and optimizing existing capacities by improving their compatibility” (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 28). Kommissionen förespråkar enhetlig integration tydligt genom att argumentera för att en gemensam öppning av medlemsstaternas gränser leder till ekonomisk utveckling.

En ytterligare lösning som Kommissionen föreslår för att medlemmarna ska få full utdelning av den inre marknaden är att alla går med i euroområdet och deltar enhetligt i den Ekonomiska och monetära unionen (EMU). Enligt Kommissionen skulle denna lösning leda till att hela det ekonomiska samarbetet i Europa effektiviseras. “A group of countries so closely knit by a web of trade and financial links as the European Community needs a stable monetary environment both internally and externally” (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 67) skriver Kommissionen. Kommissionen menar att en grupp länder som är så beroende av varandra som medlemsstaterna är i handel behöver en stabil monetär union för att handeln ska fungera. 1993 hade den inre marknaden precis skapats och Kommissionen vill tydligt implementera den som en kärna i den europeiska integrationen, enligt Kommissionen är enhetlig integration vägen dit.

Kommissionen understryker vikten av att alla medlemsstater integrerar de lagar som medföljer med skapandet av den inre marknaden för att den ska fungera. Kommissionen

kommer att stå för kontrollen av att lagarna följs och tolkas på samma sätt i alla medlemsstater (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 83).

Europa har stora resurser jämfört med resten av världen men det är inte det viktigaste för att området ska vara konkurrenskraftigt globalt enligt Kommissionen. Det handlar istället om att ha förmågan att kunna lägga ihop resurserna gemensamt så att de inte är utspridda och låsta bakom nationella regleringar. Med gemensamma strategier för att maximera Europas resurser kan världsdelen tävla med de starkaste ekonomierna i världen (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 71).

Samtidigt som Kommissionen vill att den inre marknaden ska driva den europeiska integrationen framåt så är den inte beredd att implementera strukturen utanför EU. Kommissionen påpekar ofta i vitboken hur en transeuropeisk infrastruktur skulle förbättra relationen mellan EU och de östliga delarna av Europa. Kommissionen anser också att en förbättring av relationen är viktig men den vill inte införa den inre marknaden i området. Anledningen till det valet är att vissa delar av östliga Europa hade stora statsskulder vilket begränsar deras importkapacitet. Om en inre marknad integreras här blir differentierade lösningar ett måste för att få in länderna i marknaden utan att skada samarbetet. Kommissionen ser först att EU och de östliga nationerna hittar en lösning till statsskulderna innan den inre marknaden kan expandera (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 123). Här ser Kommissionen en risk med differentierad integration. Istället för att integrera in länder i ett samarbete som skapar en situation där deltagarna har olika förutsättningar avvaktar institutionen. Kommissionen vill expandera den inre marknaden men använder inte differentierade lösningar för att uppnå detta.

5.2 Kommissionens vitbok från 2005

Vitboken publicerades 2005 och redovisar Kommissionens mål med finansiella tjänster mellan 2005 och 2010. Den skrevs ett år efter den stora östliga expansionen vilket gör den intressant att analysera. Vissa medlemmar efterfrågade fler möjligheter till differentiering på denna tid jämfört med 1993. Generalklausulen som skapades 1997 innebar att medlemsstater

som hade viljan och förmågan att djupare integreras fick tillåtelse till det. Nu börjar det bli mer spänning mellan medlemsstaternas vilja och Kommissionens agenda.

Kommissionen inleder vitboken med att förespråka enhetlig integration genom den inre marknaden. Kommissionen skriver "Mer integrerade marknader leder till en effektivare resursfördelning och en långsiktigt bättre fungerande ekonomi" (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 5), därför menar institutionen att fullföljande av den finansiella marknaden, som är en del av den inre marknaden, är viktigt. Kommissionen argumenterar för att en djup och enhetligt integrerad inre marknad betyder att EU:s konkurrenskraft ökar globalt (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 5). Det enklaste sättet som marknaden kan bli mer integrerad på är att alla medlemsländer integreras djupt och enhetligt in i marknaden. Om något eller några av medlemmarna väljer att stå utanför marknaden så försvagas den och EU:s globala konkurrenskraft. Därför tolkar jag uttrycket av Kommissionen som en förespråkning för enhetlig integration.

Ett hinder som Kommissionen har upptäckt för expanderings av den finansiella marknaden är osäkerhet och diskriminering när skatteregler appliceras. Kommissionen avser att anpassa skattereglerna så att arbetet mot en gemensam finansiell marknad kan fortgå. Kommissionen menar att en enhetligt integrerad finansiell marknad leder till ökad synergi mellan finansiella tjänster och andra politikområden. Kommissionen anser att det är viktigt att politikområdena samspelar med varandra (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 9). Kommissionen argumenterar inte bara för att hinder mot utvecklingen av en inre marknad borde elimineras utan också för att EU:s politikområden borde samspela mer med varandra. Institutionen vill inte bara att medlemsstaterna ska fördjupas i den inre marknaden utan vill att hela samarbetet ska integreras enhetligt.

För att den finansiella marknaden ska fungera så behöver medlemsstaterna införliva de lagar och regler som bestämts med skapandet av marknaden enhetligt. Kommissionen uttrycker det i "Införlivandemekanismerna behöver stärkas och sammanlänkas inom hela EU" (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 6). Det som har bestämts tillsammans mellan EU och medlemsstaterna vad gäller utvecklingen av finansiella tjänster måste appliceras på samma sätt i varje medlemsland. Om detta inte görs så kan det betyda att samma lag innebär olika

saker beroende på vart man befinner sig inom EU (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 7). Anledningen till att Kommissionen lägger stor vikt på ett gemensamt införlivande av reglerna är p.g.a att EU nyligen har utvidgats. 2004 gick många nya nationer med i EU och Kommissionen uttrycker här sin vilja att se de nya medlemmarna integreras enhetligt från start. Det är också viktigt att reglerna tolkas lika eftersom EU planerar att expandera ännu mer. "Detta delade ansvar utgör en viktig utmaning för EU-25 – då ytterligare utvidgningar planeras" (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 6). Ställningstagandet är direkt kopplat till den differentierade integrationen av de nya östliga medlemmarna 2004. Differentieringen ledde till att Kommissionen ytterligare förespråkade enhetlig integration i ett försök att ena de nya medlemmarna med de gamla. Kommissionen förespråkar enhetlig integration, ett gemensamt införlivande av lagarna kommer leda till en bättre finansiell marknad. Kommissionen ser också en risk med differentiering i form utav möjlig fortsättning av icke införlivade lagar i vissa länder.

En ytterligare förespråkning för enhetlig integration som Kommissionen uttrycker är att skapa gemensam rapportering för internationella företag. "Flerfaldiga rapporteringskrav innebär onödiga merkostnader för koncerner med verksamhet i flera länder" (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 12), Kommissionen syftar på de rapporteringskrav som dotterbolag i andra länder än moderbolaget får. Kommissionen vill istället se att det effektiviseras genom att en enda rapport krävs där allt sammanställs. "Detta behöver ersättas av en strömlinjeformad gemensam rapportering, utan nationella extra rapporteringskrav" skriver Kommissionen (Europeiska Kommissionen, 2005, s. 12).

5.3 Kommissionens vitbok från 2017

Vitboken från 2017 presenterar fem olika scenarier för hur EU kan fortsätta in i framtiden. Den är konstruerad på ett annorlunda sätt jämfört med de två vitböckerna innan. Kommissionen lägger inte fram direkta planer på hur samarbetet kan utvecklas, istället diskuteras de fem olika vägarna och vilka för- och nackdelar dessa har. 2017 hade EU blivit mer differentierat än från 2005 vilket gör att Kommissionens roll sätts på prov igen. Resultatredovisningen av denna vitbok kommer ge svar på frågan om Kommissionen ger vika för medlemsstaternas vilja eller om den håller kvar vid agendan om enhetlig integration.

Innan Kommissionen presenterar de fem olika scenarierna för EU så förespråkas enhetlig integration i inledningen av vitboken. Kommissionen uppmanar Europa att inte se kortsiktigt på utmaningarna som samarbetet ställs inför. Kommissionen fortsätter med att åtgärderna till utmaningarna måste grundas i en gemensam vision om Europas framtid. Genom att agera gemensamt för att klara utmaningarna kommer det leda till en övertygelse att Europa växer sig starkare genom samarbete (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 7).

Det första scenariot som Kommissionen presenterar är att EU fortsätter på samma sätt som innan. Kommissionen pekar på att scenariot, där EU har en gemensam agenda, skulle leda till en starkare inre marknad och göra EU mer konkurrenskraftigt globalt. "Fortsatta förbättringar av gränsförvaltningen behövs för att möta nya utmaningar. Annars kan vissa länder vilja behålla riktade interna kontroller" (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 16). Kommissionen vill se gemensamt samarbete här eftersom den ser en risk i differentiering i Europas gränspolitik. Kommissionen förespråkar fortfarande enhetlig integration och menar att det har starka fördelar för alla medlemsländer.

Scenario två i vitboken är att EU endast fortsätter med den inre marknaden. Den inre marknaden är enligt Kommissionen det viktigaste att bevara inom EU. Kommissionen menar också att det verkar enklare att fortsätta fördjupa den fria rörligheten av varor och tjänster än för andra politikområden. Detta scenario skulle dock leda till en stor ökning av differentierad integration i Europa. När EU slutar sträva efter mer samarbete på de andra politikområdena måste de medlemsländer som vill fördjupa samarbetet inom ett visst område sluta egna avtal (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 18). "EU:s omprioriteringar innebär att meningsskiljaktigheter mellan medlemsländer angående nya problem måste lösas bilateralt från fall till fall" (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 18). De bilaterala avtalen skulle betyda olika lagar och regler i många medlemsländer. Att Kommissionen presenterar scenariot som en av fem vägar fram för EU i framtiden tolkar jag som att den accepterar differentierad integration. Kommissionen ser inga större möjligheter med differentieringen i scenariot men accepterar att det kan vara en tänkbar väg in i framtiden om medlemsstaterna inte kommer överens på de andra områdena. Scenariot kan vara ett svar på den ökade differentieringen inom EU:s finanspolitik. Vissa medlemmar har euron som valuta, andra är med i

Europluspakten som skapades 2011 och resterande har varken euron eller är med i pakten. Medlemmarna deltar olika mycket i det ekonomiska samarbetet inom EU, att bara satsa på den inre marknaden kan leda till att det ekonomiska samarbetet blir mer enhetligt integrerat. Kommissionen nämner exempelvis i vitboken från 1993 att länder som är i nära handelssamarbete behöver en fungerande monetär union (Europeiska Kommissionen, 1993, s. 67). Det finns alltså en parallell mellan den differentierade integrationen och Kommissionens förslag i den ekonomiska politiken.

Det tredje scenariot är att de länder som vill integrera samarbetet djupare får göra det. Kommissionen ser att i scenariot så behålls sammanhållningen inom EU men de länder som vill göra mer får göra mer. Om EU väljer denna väg att fortsätta samarbetet på så leder det till differentierad integration. Vissa medlemsländer kommer vara djupare integrerade i områden än andra (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 20). Än en gång accepterar Kommissionen differentierad integration som en möjlig utveckling av EU. Kommissionen ser dock inte heller i detta scenario några möjligheter med differentierad integration utan konstaterar istället att det skulle försvåra beslutsfattandet, "vissa grupper uppnår mer tillsammans på vissa områden, beslutsfattandet blir mer komplicerat" (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 21). Kommissionen accepterar processen men ser risker med den.

Scenario nummer fyra innebär att medlemsstaterna är överens om att i vissa områden behöver man agera gemensamt. Arbetet blir mer effektivt men täcker färre politikområden. Utvecklingen inom de politikområdena som inte är prioriterade minskar eller stannar av helt (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 22). Kommissionen ser att scenariot leder till att EU enklare kan fatta beslut och utvecklas snabbare (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 23). Kommissionen förespråkar scenariots enhetliga aspekt eftersom det förenklar deras förmåga att kunna påverka EU:s politik.

Det femte och sista scenariot är att EU gör mycket mer tillsammans. I detta scenario enas alla medlemsländer om att öka samarbetet över alla politikområden. Kommissionen menar att ett sådant scenario skulle bl.a leda till en stärkt inre marknad vilket betyder fler möjligheter till ekonomisk utveckling. Scenariot skulle också innebära gemensamma investeringar i teknologi vilket leder till mer utveckling på den fronten. Beslut på EU-nivå tas mycket snabbare i detta

scenario jämfört med de tidigare fyra (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 24).

Kommissionen ser många fördelar med detta djupt integrerade och enhetliga samarbete.

I Kommissionens slutord i vitboken ser den en risk med det potentiella valet av något scenario som innebär differentiering. "I en osäker värld kan isolering verka lockande för vissa, men konsekvenserna av splittring och söndring blir långtgående" (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 26), uttrycker Kommissionen. Splittring kan sätta medlemsländerna i faror och Kommissionen förespråkar därför att man samarbetar gemensamt för att bättre kunna möta utmaningarna som Europa möter (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 26).

5.4 Jämförelse av resultatet

I de första två vitböckerna så tar Kommissionen två av de fyra möjliga ställningstaganden. Den förespråkar enhetlig integration och ser risker med differentierad integration. I den tredje vitboken tar Kommissionen samma två ställningstaganden och ett tredje, den accepterar differentierad integration. Kommissionens åsikt som jag tolkar den är att institutionen vill se att EU integreras enhetligt men att den ger sig och accepterar differentiering om medlemsstaterna inte kommer överens. Den ser dock inga möjligheter med differentiering utan nämner bara riskerna det medför.

Att Kommissionen håller kvar hårt i sin agenda om enhetlig integration i de två första vitböckerna ger stöd åt neofunktionalistisk teori som menar att Kommissionen är självständig. Även fast viljan att differentieras ökar hos medlemsstaterna med bl.a generalklausulen 1997 så fortsätter Kommissionen att trycka på ett enat Europa. När Kommissionen sedan går ifrån agendan om enhetlighet och accepterar differentierad integration i vitboken från 2017 överensstämmer Kommissionens agerande starkt med intergovernmentalismen.

Kommissionen uttrycker att det är medlemsstaterna som bestämmer vilken av de fem vägarna som Europa ska ta (Europeiska Kommissionen, 2017, s. 3). Två av de fem scenarier som Kommissionen presenterar är inte scenarier som hade formats om Kommissionen själv fick bestämma. Den ser inga möjligheter med de scenarier som innefattar differentiering men den måste ha med dem för att presentera alla realistiska vägar för EU eftersom medlemsstaterna

får svårare att komma överens. Kommissionen accepterar alltså utvecklingen men det är med motstånd.

Intergovernmentalismen förklarar Kommissionens starka förespråkning för enhetlig integration i de två första vitböckerna med att medlemsstaterna har gett Kommissionen uppgiften att göra det. Vitböckerna handlar främst om att stärka den inre marknaden och det har inte medlemsstaterna varit motståndare till i tidslinjen över differentierad integration. Kommissionen nämner själva i vitboken från 2017 att det har visat sig enklare att enhetligt integrera den inre marknaden än vad det har varit för andra områden.

Resultatet tyder på att Kommissionen är en pragmatisk institution som följer medlemsstaternas vilja. Den ändrade sin agenda om att förespråka enhetlig integration till att acceptera differentierad integration. I det område där Kommissionen förespråkade enhetlig integration vill medlemsstaterna också uppnå gemensam fördjupning. Resultatet visar att Kommissionen inte trotsar medlemsstaternas vilja, istället accepterar institutionen den och konstruerar potentiella vägar fram för samarbetet där medlemmarnas önskan om differentiering uppfylls.

6. Analys och slutsats

Efter tolkning av mitt resultat blev svaret på uppsatsens frågeställning att Kommissionen följer medlemsstaternas vilja. I kapitel nummer 6 kommer det att diskuteras vad svaret betyder för den tidigare forskningen och teorierna inom området europeisk integration. Vad uppsatsen bidrar med till forskningsområdet och hur denna forskning kan utvecklas kommer också att diskuteras.

Är det verkligen dock helt korrekt att påstå att Kommissionen inte är självständig efter denna studie? Neofunktionalismen lägger fram en bred redogörelse för att Kommissionen faktiskt är självständig. Teorin visar på olika faktorer som gör institutionen till självständig. Icke-statliga aktörer som skapar efterfrågan av regleringar på EU-nivå och Kommissionens förmåga att tillsätta arbetsgrupper är två av faktorerna (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 3-6).

Kommissionens ihärdiga förespråkningar av enhetlig integration är dock inte en av faktorerna. Är verkligen Kommissionen så fäst vid enhetlig integration att ett accepterande av differentierad integration betyder att institutionen inte är självständig? En anledning till att mitt resultat leder till att Kommissionen inte är självständig är för att den genomgående i vitböckerna förespråkar enhetlig integration och ser ofta risker med differentiering. Institutionen uttrycker inte en enda möjlighet med differentiering i någon av vitböckerna. Kommissionen har fortfarande kvar sin åsikt om att enhetlig integration är det bästa för EU. Trots det innehåller två av fem scenarier som Kommissionen presenterar 2017 stora differentieringar inom EU. Det tyder på att Kommissionen är starkt påverkade av medlemsländernas vilja.

EU är dock uppbyggt på samarbetet mellan institutionerna och medlemsländerna. För att kunna fortsätta samarbetet krävs det att alla är överens om hur det ska gå till. Betyder det att Kommissionen inte är självständig när den anpassar sin politik för att hitta möjliga vägar fram när medlemsländerna får det svårare att komma överens? Kommissionen har fortfarande eget ansvar för att lägga fram lagförslag och att se till så att dessa följs när de implementeras. Det mitt resultat visar på är dock att lagförslagen följer det medlemsländerna vill. När medlemmarna bestämt sig för på vilket sätt samarbetet bör fortsätta reagerar Kommissionen

och lägger fram förslag som passar medlemmarna. Resultatet visar att Kommissionen är en pragmatisk institution eftersom den inte inrättar sin egen politik, den inrättar medlemmarnas politik.

Svaret ger stöd åt intergovernmentalismen, teorin menar att medlemsstaternas makt har fått Kommissionen att anpassa sig vilket överensstämmer med mitt resultat. Enligt Moravcsiks LI så är det vid förhandlingsbordet i det Europeiska rådet som framtiden för EU bestäms. Här är det medlemmarnas stats- och regeringschefer som diskuterar hur samarbetet ska fortsätta (Pollack, 2012, s. 8-9). I Kommissionens vitbok från 2017 uttrycker institutionen flera gånger att meningen med vitboken är att den ska ligga till grund för mötet i Europeiska rådet när medlemmarna bestämmer EU:s väg framåt. Kommissionen accepterar att det är vid förhandlingsbordet i Europeiska rådet som EU:s utveckling bestäms. Moravcsiks teori stämmer överens med det som sker i praktiken i form av Kommissionens ställningstagande i vitboken.

Följdfrågan på resultatet blir vad det innebär för neofunktionalistisk teori. Är den nu oväsentlig för att förstå Kommissionens roll och hur europeisk integration utvecklas? Även om Kommissionens ställningstagande gav övervägande stöd för intergovernmentalismen så är neofunktionalism fortfarande en viktig teori för att förstå samspelet mellan medlemsländerna och Kommissionen. Neofunktionalismen diskuterar exempelvis hur EU-fördragen kan ge Kommissionen möjligheten att influera den europeiska integrationen. Teorin belyser också problematiken med tolkningen av EU-lagar och hur det kan resultera i modifieringar av lagar som varken Kommissionen eller medlemsländerna kunde förutspå (Sandholtz & Stone Sweet, 2012, s. 5-7). Dessa två är dock inte de enda aktörerna på spelplanen över den europeiska integrationen. Neofunktionalismen förklarar vilken roll de internationella icke-statliga aktörerna har för integrationen och det är viktigt i en värld där globala företag växer sig allt starkare. Utvecklingen kan möjligtvis gå mot att företagen blir starkare än staterna och då behövs mer reglering på överstatlig nivå. Om politiker vänder sig åt en nationalistisk utveckling medan resten av Europa vill integreras mer globalt så behöver EU ha överstatlig makt. I en sådan utveckling blir neofunktionalismen den främsta integrationsteorin.

För att neofunktionalismen skulle stämma överens med resultatet så behövde Kommissionen genomgående förespråka enhetlig integration och se risker med differentiering. Det skulle innebära att Kommissionen är en självständig institution. Intergovernmentalismen menar att ett accepterande av differentierad integration från Kommissionen och att den ser möjligheter med differentiering betyder att institutionen är pragmatisk. Debatten mellan teorierna är uppsatsens problemställning. Problemställningen är antingen eller, enligt den är Kommissionen självständig eller pragmatisk. Min studie visar dock att samtidigt som Kommissionen accepterar differentierad integration så förespråkar den enhetlig integration. Kommissionen presenterar en pragmatisk utveckling för EU som tillfredsställer medlemsländerna men håller ändå kvar vid en självständig linje då den fortsätter att förespråka sin ursprungliga agenda. De överstatliga institutionerna behöver inte nödvändigtvis vara pragmatiska eller självständiga.

Den tidigare forskningen som tas upp i uppsatsen har fokuserat på är de olika delarna som i min studie kombineras. Viss tidigare forskning har fokuserat på att kartlägga differentierad integration och förklarat utvecklingen till detta. Annan tidigare forskning har förnyat de två integrationsteorierna vilket har lett till ökad förståelse kring medlemmarnas och Kommissionens roll. Det min uppsats bidrar med till forskningsområdet är att kombinera utvecklingen av differentierad integration med integrationsteorierna för att ge ett svar på hur Kommissionen reagerar på en utveckling som går emot deras ursprungliga mål. Svaret, att Kommissionen anpassar sin politik efter medlemmarnas önskemål, kan generaliseras till framtida situationer där medlemmarnas vilja går emot Kommissionens mål. Där medlemmarna vill se en förändring som går emot Kommissionens politik kommer institutionen anpassa sin politik så att den överensstämmer med medlemmarnas.

Den generella vetenskapliga debatten i området är mellan de två integrationsteorierna. Resultatet visar att utvecklingen inom europeisk integration i frågan stämmer överens med intergovernmentalismen. Det här är dock bara en liten del av den stora debatten. Studien tar exempelvis bara upp en av EU:s institutioner. EU-domstolen är en ytterligare institution som bedöms vara överstatlig i grunden. En undersökning av EU-domstolen kanske också leder fram till resultatet att institutionernas agerande inte behöver stämma överens med antingen intergovernmentalistisk eller neofunktionalistisk teori, agerandet kan vara en blandning.

Uppsatsen ger heller ingen insikt i om hur mycket som har åstadkommit genom att icke-statliga aktörer har aktiverat Kommissionen. Det här är två möjliga utgångspunkter för att fortsätta forska om spänningen mellan EU:s överstatliga institutioner och medlemsländerna. Om det visar sig att icke-statliga aktörer och Kommissionen har lyckats få igenom flera lagar som medlemsländerna egentligen motsätter sig till ger det nytt liv åt debatten om vem som styr den europeiska integrationen.

Referenslista

Avbelj, Matej (2013) *Differentiated Integration—Farewell to the EU-27?* German Law Journal 14.1: 191-211. Web.

Bergström, G. & Boréus, K. (Ed.). (2012). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (3., [utök.] uppl.). Studentlitteratur. ISBN: 978-91-44-07476-4

Bickerton, Christopher J., Dermot Hodson, and Uwe Puetter (2015) *The New Intergovernmentalism: European Integration in the Post-Maastricht Era*. JCMS: Journal of Common Market Studies 53.4: 703-22. Web.

Dreyfus, M., & Patt, A. (2012). *The European Commission White Paper on adaptation: Appraising its strategic success as an instrument of soft law. Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change*, 17(8), 849-863, DOI 10.1007/s11027-011-9348-0

Ehlermann, Claus Dieter (1998). *Differentiation, Flexibility, Closer Co-operation: The New Provisions of the Amsterdam Treaty*. European Law Journal 4.3: 246-70. Web.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2003). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 2, uppl. Norstedts Juridik AB.

Europeiska Kommissionen (1993) *Growth, Competitiveness, Employment, The challenges and ways forward into the 21st century, White paper*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 1994, ISBN 92-826-7423-1 (Del A + B) ISBN 92-826-7071-6 (Del C)

Europeiska Kommissionen (2005) *White Paper Financial Services Policy 2005-2010*, Bryssel

Europeiska Kommissionen (2017) *White paper on the future of Europe*, Bryssel

Leustean, Lucian N (2009) *What Is the European Union? Religion between Neofunctionalism and Intergovernmentalism*. *International Journal for the Study of the Christian Church* 9.3: 165-76. Web.

Nugent, Neill, and Mark Rhinard (2016). *Is the European Commission Really in Decline?* *JCMS: Journal of Common Market Studies* 54.5: 1199-215. Web.

Pollack, Mark A, (2012) *Realist, Intergovernmentalist, and Institutionalist Approaches*, I Jones, Erik, Menon, Anand & Weatherill, Stephen, (red). *The Oxford Handbook of the European Union*. Oxford University Press

Sandholtz, Wayne & Stone Sweet, Alec (2012) *Neo-Functionalism and Supranational Governance*, I Jones, Erik, Menon, Anand & Weatherill, Stephen, (red). *The Oxford Handbook of the European Union*. Oxford University Press

Schimmelfennig, Frank, Leuffen, Dirk & Rittberger, Berthold (2015) *The European Union as a system of differentiated integration: interdependence, politicization and differentiation*, *Journal of European Public Policy*, 22:6, 764-782, DOI: 10.1080/13501763.2015.1020835

Schimmelfennig, Frank & Winzen, Thomas (2017) *Eastern enlargement and differentiated integration: towards normalization*, *Journal of European Public Policy*, 24:2, 239-258, DOI: 10.1080/13501763.2016.1264083

Schimmelfennig, Frank, and Thomas Winzen (2020) *"Theory: The Choice for Differentiated Europe."* *Ever Looser Union?* Oxford UP. *Ever Looser Union?*, Chapter 3. Web.

Schweiger, Christian & Magone, José M. (2014) *Differentiated Integration and Cleavage in the EU under Crisis Condition*, *Perspectives on European Politics and Society*, 15:3, 259-265, DOI: 10.1080/15705854.2014.912394

Bilagor

Bilaga 1

Möjliga ställningstaganden av Kommissionen	Neofunktionalism	Intergovernmentalism
Förespråkar enhetlig integration	Stöd för teorin	Inte stöd för teorin
Accepterar differentierad integration	Inte stöd för teorin	Stöd för teorin
Ser risker med differentierad integration	Stöd för teorin	Inte stöd för teorin
Ser möjligheter med differentierad integration	Inte stöd för teorin	Stöd för teorin